

Egy üzemi szakszervezeti könyvtár

A „Délmagyarország” levelező-brigádjának látogatása a Szegedi Textilművek könyvtárában

A „Délmagyarország” február 11-i szerkesztéséi ankétján számos fontos probléma között felvetődött a szegedi üzemi könyvtárak helyzetének, nem kielégítő fejlődésének kérdése is. Az ankét határozata értelmében az időközben megalakult Szegedi Könyvtárközi Bizottság hozzalátott a szegedi üzemi könyvtárügy tüzetesebb megvizsgálásához, s ennek első lépéseként a „Délmagyarország” által megszervezett portyázóbrigád a közelmúltban meglátogatta a város egyik legnagyobb, s legfiatalabb üzemének, a Szegedi Textilműveknek könyvtárát.

Egy év óta alig van fejlődés

A látogatás több szempontból is tanulságosnak bizonyult, s némely vonatkozásban élesen tárta föl üzemi könyvtáraink jellegzetes, tipikus hibáit. Ezek annál tanulságosabbak, minthogy a Textilművek könyvtára nem a legelhangyolabb üzemi könyvtár: egyrészt évek óta függetlenített, följelölt könyvtárosi állással rendelkezik, másrészt a múltban az Egyetemi Könyvtár segítette, patronálta a könyvtár munkáját. Am sajnálatosan ennek színe nyomra sincs a könyvtár fejlődésében. Éppen egy éve, 1953. május 8-án foglalta jegyzőkönyvbe akkori tapasztalatait a könyvtárt patronáló Egyetemi Könyvtár dolgozója, Molnár István elvtárs, aki a levelezőbrigád munkájában is részt vett. Sajnálatos, hogy egy év alatt a könyvtár ügyszólván semmit sem fejtődött! Az akkori 1333 kötet könyv ez idő alatt csupán 1459-re, tehát csak 126 darabbal gyarapodott, sőt, ha ebből levonjuk a mintegy 60, időközben elveszett könyvet, a könyvtár állománya csak 60—70 darabbal haladja meg az egy év előtti. A könyvtárnak katalógusa, bekötött leltárkönyve, munkaterv ma sincs, a könyvtárra vonatkozó minisztériumi rendeletek, SZOT-határozatok ma sincsenek meg, most sem jár a könyvtáros továbbképzéséhez nélkülözhetetlen szakfolyóirat: A Könyvtáros; de sincsenek meg a könyvtárra vonatkozó irattári anyagok, jelentések, beszámolók sem, így a mostani könyvtáros nem tud a tavalyi helyzetet föl-táró és a földadatokat megszabó említett jegyzőkönyvről sem.

A könyvtárosok cserélgetése

Mindez azzal jár, hogy a mostani könyvtáros alig tud arról, mik voltak a könyvtár problémái, megoldandó kérdései régebben, milyen sürgető földadatok várnak rá. De nem is lehet tervszerű, folyamatos munkáról, szerves folytonosságot megkívánó fejlődésről beszélni, ha az eltelt egy év alatt négy könyvtáros váltotta a sűrűn egymást! Szabályos átadásról, a könyvtár problémáinak gondos megbeszéléséről sem lehet ilyen körülmények közt szó, hiszen valamennyi eddigi könyvtáros rosszul végezte a dolgot, nem kedvvel, hozzáértéssel kezelte a könyvtár ügyeit. Örven-detes kivétel most, hogy a mostani könyvtáros, Berger Sándorné, aki január óta vezeti az üzemi könyvtárat, igen alkalmasnak látszik erre a feladatra. De ez tisztán a véletlen múlt, mert az a mód, ahogyan a könyvtárosságra őt is kiválasztották, nem olyan, amely általában célra vezetne.

A könyvtáros kiválasztása

Berger Sándornét 1951-ben „emelték ki” a fonóműhelyből az ÜB-irodába, ott működött ez év januárjáig, amikor egy létszám-csökkentés folytán onnét a könyvtárba helyezték. Nem mintha kérte volna magát, vagy különös érdeklődést tanúsított volna a könyvtárügy iránt, hanem, mert úgy vélték az illetékesek, majd csak el lesz vele valahogy. S bár a SZOT kulturális osztálya sem nem ellen-nezte, sem nem támogatta, ismét-eltük, csupán a véletlen múlt, hogy Berger-né — az adott viszonyok közt — megállotta helyét. Számos dolgot, amit mint könyvtárossnak tudnia kellene, nem ismer, de nem ő tehet róla, hanem azok, akik őt előképzettséggel megbízták, illetőleg megbízása után teljesen magára hagyták.

A SZOT és az üzemi könyvtárügy

E tekintetben természetesen felelősség terheli az üzemi bizottságot is, az üzem pártbizottságát is,

minthogy még a tavalyi jegyzőkönyv által föltárt helyzet ismeretében sem tettek meg semmit az üzemi könyvtárügy megjavítására, noha a jegyzőkönyv rámutat az égető földadatokra. A legnagyobb felelősség azonban a SZOT megyei területi bizottsága kulturális osztályának munkatársaié, akik — legalább is Szegeden — a legteljesebb közömbösséget tanúsítják az üzemi könyvtárak kérdéseiről. Mi sem jellemzőbb ennél, minthogy a SZOT eddig egyetlen alkalommal sem képviseltette magát a különféle könyvtárügyi megbeszéléseken, sőt a „Délmagyarország” szerkesztőségének meghívása ellenére sem vett részt a Textilművek könyvtárának fölvizsgálá-tában. Nemcsak a portyázóbrigád, de a Szegedi Könyvtárközi Bizottság tagjainak egyöntetű megállapítása szerint az üzemi könyvtárak elhangyololt helyzete elsősorban a SZOT kulturális szerveinek tüh-etlenül közömbös magatartásá-nak következménye!

Az üzemi könyvtár anyagi fejlesztését is elhangyololják

A múlt év óta nem történt javulás a könyvtár anyagi ellátmá-nyának rendszeres kiutalása terén sem. Az a tény, hogy a könyvtár egy év alatt csupán 160 kötettel gyarapodott, az ellátmány sűrű elmaradásának szükségszerű köv-etkezménye. Ez volt tavalyi is a helyzet, s sajnálatosan nem javult meg mostanál sem. A kollektív szerződés szerint, amint Bergerné elvtársnő elmondotta, havonta 550 forintot irányoztak elő könyvvá-sárlásra. Ezzel szemben május vé-géig mindössze 1100 forintot, tehát öt hónap helyett két hónapnak megfelelő összeget kapott a könyvtár. Érthető tehát, ha ebből csak 57 új könyvre futotta az idén, ami korántsem elégíti ki a Textil-művek dolgozóinak növekvő könyvigényét. Súlyos hiba, hogy a sport- és a fotoszakkör támogatását az illetékesek a könyvtár fejlesz-tésének rovására tudják csak elképzelni!

A könyvtári munka lebecsülése

Ebben is, csakúgy, mint a könyvtáros személyének tervsze-rűtlen, gondatlan kiválasztásában végső soron általában a kulturális munka, különösen a könyvtárügy lebecsülése mutatkozik meg. Ez a magyarázata annak is, hogy a könyvtár helyiségét lelkiismeret-furdalás nélkül használják külön-féle egyéb célokra, s ez miatt a könyvtáros nem tudja munkáját zavartalanul végezni. A kicsi, bár egyébként jó elhelyezésű könyvtár-szoba berendezése sem mutat va-lami nagy gondoskodásra.

Támogassák az illetékesek is a könyvtárat

Az üzem vezetősége, az üzemi bizottság, a pártbizottság kötele-sége, hogy gondoskodjék a dolgo-zók kulturális igényeinek kielégíté-séről, a könyvtár fejlesztéséről. Ez necsak abban a helyes módszer-ben álljon, hogy időnkint beszám-moltatják a könyvtárost munkájá-ról, vagy megbeszéljék vele, hogy milyen könyveket szerezzen be. Sokkal inkább abban, hogy szerez-zenek érvényt a kollektív szerző-désnek, s biztosítsák a könyvtár számára a rendszeres könyvtár-fejlesztéshez nélkülözhetetlen havi ellátmányt. Gondoskodjanak arról, hogy a könyvtáros, akinek tapasztalatlanságát jószándéka, szorga-lma még nem ellensúlyozza, de aki-ben az ügyszeretetet mutatja az is, hogy dolgozók iskolájába jár, s könyvtárostanfolyamra jelentkezett, tehát hivatásának tekinti ezt a munkát, necsak zavartalanul vé-ggezhesse munkáját, képezhesse ma-gát, hanem állandóan számíthas-son az üzem vezetőségének segítsé-gére is.

Csak e föltételek biztosíthatják, hogy a Szegedi Textilművek könyvtára a mostani pangás, stag-nálás állapotából a fejlődés útjára léphessen. Hogy ennek az egy üze-mi könyvtárnak problémái meny-nyire tipikusak, mennyire jellem-zők a város többi könyvtárára is, arról a napokban összeülő üzemi könyvtárosok értekezlete ad majd számot.

Vincze András
Molnár István
Péter László
Juhász Zsuzsa

a „Délmagyarország”
levelezőbrigádjának
tagjai

A mórakalmi földeken...

Magasra nőtt a rozs a homokon — nemsokára aratni lehet

Szép, zöldelő fákkal teli maga a község: Mórakalm és az egész ta-nyavidek is. Ameddig a szem el-lát — homok — Szécsis a vidéken buján zöld a burgonya, szépek a szőlősök és a földön

Vállig ér az embernek a rozs,

ha betéved közé. Nem túlzás azt mondani, hogy a szorgalmas nép kertté varázsolta a vidéket. Ott vagyunk a tanácsházán, Pál-líó Lajos elvtársnál — a tanács-elnöknel. Sűrűn nyílik szobájának ajtaja. Jön oda dolgozó parasztem-ber, pedagógus és asszony, hogy ügyes-bajos dolgát intézze. Kinek mi a bűja, öröme, az megosztja a kor-mánykitüntetőt. Pálíó Lajos sal. Most lép be éppen fekete fej-kendővel fején Szécsis Lajosné. Mintha otthon beszélgetne, úgy szól, adja elő problémáit. Lakás-ügyben jár. Odamegy egészen kö-zel a tanácselnökhöz, s azt mondja: — Hát fiam, azért jöttem, hogy megbeszéljessük a dolgot...

A tanácselnök, aki nem fiatal ember már, hanem javakorbéli, meghallgatja Szécsis néni kérelmét s aztán úgy, ahogy kell, szépen, ta-karosán eligazítja a dolgot. Alig csukja be az ajtót Szécsis né-ni, belép Vas Vince csupaősz baju-zú és hajú dolgozó paraszt. A munkáról folyik előljáróban a szó.

S az öreg parasztember

szavai is mutatják, hogy másabbak már az emberek ott a mórakalmi homokon, mint ezeltűt. Bizonyíték erre az is, hogy a jó öreg Vas Vin-ce bácsi is pótbeporozta a rozst. Amikor először beszéltek erről a községben, bizony idegenkedtek tőle. Pótbeporoztak a tsz-ek — holdanként egy-kettő, sőt három mázsával is több lett a termés.

— En is nekibátorodtam — be-széli Vas Vince bácsi — és pótbeporoztam a rozst. — Kis szünet után folytatja: — Az igazat meg-vallva a rozstáblám felét pótbepo-roztam, mert a magamén akarom látni a különbséget.

Elbeszéli még, hogy a fia műtrá-gyázta a földjét. Nagyon jól tette ezt, mert nyomában megerősödtek az ősi kalászosok. Ezután az öreg Vas bácsi is műtrágyázza a földet. Persze azt minden gazdaember tudja, hogy azért az istállótrágyázás nem maradhat el. A rozsrá ke-rül a szó. Nehéz lenne leírni, mi-lyen mozdulatokkal, milyen nagy szeretettel beszélt az öreg a rozsról, amely már szokólni, vagy ahogy arra mondják, pirkadni kezd. Néhány hét csupán és az érett gabonába belesuhannak a ka-szák. De kérdezzünk meg egy dol-got az öreg mórakalmi paraszt-embertől:

— Milyen a kedvük a parasz-toznak, bíznak-e a jövőben? — Hát igen... Csak széjjel kell nézni a határban, ott megvan rá a felelet — ennyit mond, s csak-ugyan igaz.

A kipusztult szőlőtőkék helyébe sokan újakat telepítettek. Szabó József 1013 négyszögöl, a királyhal-mi idős Pakai István 1000 négyszögöl, a nagyszécsői Kispéter József 800 négyszögöl szőlőt telepít-tett. És hosszan lehetne folytatni a sort. Szécsis Szilveszter (Király-halom 753.) ekét vett. Tóth András (Királyhalom, 276.) vadonatúj ve-

tőgépet vásárolt s végezte vele a munkát. Az 567. szám alatt lakó Vér István ekét, a 602. szám alatt lakó Vónéki József boronát, a 483. szám alatt lakó Király István pe-dig kocsit vásárolt.

Van hit, bizalom Mórakalmán is.

Jó gazdák, tevékeny emberek-ből áll a mezőgazdasági termelési bizottság. Létszáma 90, s tsz-tagok és egyének együtt beszéljék meg, hogy mit tegyenek a jobb eredmé-nyekért. Kopasz Szilveszter, egyé-ni gazda a termelési bizottság el-nöke sem rest és a jó gazdálkodás-sal együtt elbeszélget paraszttár-saival problémáikról és arról is, hogy mi volt a pártkongresszuson. Igaz, ezt nem nagyon ismerik a mórakalmiak, de lehet ezen segí-teni. Szerepe van abban is a ter-melési bizottságnak, hogy egyéni gazdák is pótbeporozták a rozst. Az Új Világ és a Vörös Október tsz. termelési bizottságban lévő ta-gjai javasolták ezt. S el is fogadták, mert a példa — a tsz. példája ott volt előttük.

A pártkongresszus arra is rámu-tatott, hogy nem kielégítő az ál-lattenyésztés alakulása. A ter-me-lési bizottság ezzel a kérdéssel is foglalkozott. A faluban lévő apaál-atok — bikák és kanok — előre-gedtek már s ebből bizony az állat-tenyésztésre baj származik. Keve-sebb a malac, a borjú. Ez pedig nem kis dolog, és az illetékeseknek elő kell segíteni, hogy e téren is javulás legyen.

A termelési bizottság

legutóbbi ülésén foglalkoztak a nö-vényápolással, az aratás kérdéseivel is. Onozó Imre helyenvaló ja-vaslatot tett a peronoszpóra elleni védekezésért. Kétségtelen, hogy a termelési bizottság tagjai eddig is jó munkát végeztek. De ezután te-gyenek még bátrabban javaslato-

kat s ne hallgassák el a falu egy-égető problémáját sem.

Itt kell megmondani, hogy nincs minden rendjén Mórakalm, nem is egy dolog keseríti még az életet. Panaszoknak az adókievetésre s ebben a járási tanács pénzügyi osztálya a ludas. Dóczi Jánosnak is például gyeimektelenségi adót ve-tettek ki, pedig két gyereke van. Baj az is, hogy nem megfelelően halad a beadási terv egyéni meg-beszélése a dolgozó paraszttal. Ezen is kell és lehet is segíteni.

Gyakran kifogásolható a mező-gazdasági szerszámok, kapák és más egyéb áruk minősége. A mó-rakalmiaknak az az óhaja, hogy ezen változtassanak az illetékesek, teljesen jogos és indokolt. Kellenek a jó szerszámok, de a minőség e téren még sokszor igen kifogásol-ható.

A tanácselnök meséli el, hogy az Új Világ tsz-nek, a Vörös Október-nek különösen szép a rozsvetése. Kiváló minőségű magot vetettek,

nem is egy egyéni gazda

fordult olyan kéressel a tsz-hez, hogy adjon nekik rozsvetőmagot. Szívesen megteszik ezt. A két tsz különben gazdasági gépekkel is se-gítségére sietett a kívülállóknak. De nagyon fontos ügyelni arra, nehogy az ellenség mesterkedése miatt nézeteltérés támadjon a szó-vetkeztetiek és az egyének között.

Pálíó Lajos elvtárs, a tanács-elnök a falu szorgalmas népét is-merve, kijelenti:

— Tavalyi öt napig tartott ná-lunk az aratás. Most is elvégezzük annyi idő alatt, vagy tán még előbb is egy nappal. Felkészültünk az aratásra, létrehoztuk már a tűz-figyelő szolgálatot is.

...Szürkülni kezd, s kicsit hű-vösebb a levegő. Igen jó ez, mert még mindig dolgoznak a földön. Csak a sötétedéskor indulnak haza. (morvay)

Élenjáró DISZ fiatalok

A Szeged-Rendező IV. Pálya-mesteri Szakasz dolgozói a III. pártkongresszus tiszteletére indított munkaverseny után eredmé-nyes, jó munkával harcolnak, hogy első feléves tervüket sikeresen tel-jesítsék, illetve túlteljesítsék.

Ebben a nemes küzdelemben élenjárnak a DISZ-fiatalok, akik közül az „IFI” brigád tagjai a legutóbbi értékeléskor 124 száza-lékos teljesítményt értek el. Füle József 122 százalékos tervteljesítés-sel jár élen.

Dolgozók megfogadták, hogy a továbbiakban is munkájuk első-rendű feladatául az önköltségsök-kentést, az anyag mindjobban s gazdaságosabb kihasználását, a munka minőségének állandó javí-tását tűzték ki célul.

Horváth György

Megnyílt a csehszlovák képzőművészeti kiállítás

Szombaton délbén az Országos Szépművészeti Múzeum új magyar képtárában ünnepélyesen megnyi-tották a csehszlovák képzőművé-szeti kiállítást. A megnyitó ünnep-ségen megjelent Rónai Sándor, az országgyűlés elnöke, Boldoczki Já-nos külügyminiszter, Darvas Jó-zsef népművelésügyi miniszter, Zsoldos Sándor egészségügyi mi-niszter, Nagy Dániel az Einöki Ta-nács elnökhelyettese.

Bernáth Aurél, a Magyar Kép-zőművészek és Iparművészek Szö-vetségének elnöke megnyitó beszé-

de után Vladimir Huska, a Cseh-szlovák Köztársaság magyarországi nagykövetségének ideiglenes ügy-vivője mondott ünnepi beszédet.

Dr. Frantisek Petas, a Csehszlo-vák Képzőművész Szövetség képviseelője ünnepi beszédében elmon-dotta: a Magyar Népköztársaság-ban kölcsönösen megrendezett ki-állítások, a művészek kölcsönös lá-togatásai lehetővé teszik, hogy mindkét nép megismerkedjék a másik nép kultúrájával, ezáltal gazdagítsa saját kultúráját és előse-gítse új, boldog életének építését.

TRAKTOROSOK

Praszkovja Mihajlov-na Leleckaja ti-zennyolc éve dolgozik a traktorosbrigádban. A ta-pasztalt traktorosnő, a boborovi gépállomás ki-váló brigádvezetőjét is-merik egész Voronyezs-területen. Ő volt az, aki-nek felhívására az első háborúutáni tavaszon, 1945-ben sokszáz trakto-robrigád kapcsolódott be a bő termésért, a nagy traktorteljesítményért, a növénytermesztő brigá-dokkal való együttműkö-désért indult szocialista munkaversenybe.

Leleckaja brigádja év-ről-évre megvédi a gép-és traktorállomás becslé-tét. A gépkészítők kö-vetkezetesen harcolnak azért, hogy bevezessék a mezőgazdasági termelés-be az agrotechnikai tudomá-ny legújabb vívmá-nyait, javítsák a talaj-művelés minőségét, meg-rövidítsék a mezei mun-kák elvégzésének idejét.

— Rossz gyerekekkel semmire sem megy az ember, de az enyém iga-zis sasok — mosolyog Le-leckaja. — Nézzé például Kudra Nyikolaj, Vanya Artjyemovot, Tolja Tolzs-

tit, Alekszej Filimono-vot, Vaszilij Krejgyint, meg a többieket. Vala-mennyien túlteljesítik a normákat, példáulan kar-nabartartják a gépeket, ki-válóan teljesítik a fel-adatokat. Hát még Olga Malejeva, aki 13 éve dol-gozik a brigádban!

Leleckaja brigádja a gépkészítők nagyszerű is-kolája. Számos traktoros sajátította itt el tökéle-tesen a szakmát.

„Drága Praszkovja Mihajlovna — írta nem-régiben Leleckájának Nyikolaj Fjodorov, a volt traktoros. — Önnél kaptam meg az útlevele-met az életre. Halászhá-lás köszönet érte. Most a repülőiskolán tanu-lok, rövidesen pilóta lesz belőlem. És milyen nagy segítségemre van a ta-nulásban mindaz, amire a traktorosbrigádban ta-nítottak!”

Leleckaja mindben szereti a rendet. Nézzük csak a brigád mezei szállását. Kényelmesen, szerényen, de izélescen valnak.

berendezett szállás ez. Minden gépkészítőnek tiszta ágya, törülközője, mosó- és mosdósappana, tiszta váltás ágymű-bje van. Az asztalon könyvek, vízzel telt üveg, pohár.

— Ez pedig az én iro-dám — mondja tréfásan Leleckaja, amikor belé-pünk egy kis szobába. Az ágyon gondosan lesi-mított, hófehér terítő. Mellette asztal, két szék, az asztalon Pasa napló-ja, füzetek, könyvek.

— Szeretjük a gépeket — mondja Viktor Ma-montov traktoros. — Ezért minden új gép, új szakkönyv külön érde-kességet jelent számunk-ra. Még a legnagyobb dologidőben is szakitunk időt az olvasásra.

Amikor tavalyi szóba került a gabonafélék aratásával egyidejű tár-lóhántás, Leleckaja ki-nyíltotta „A szántóföldi növények agrotechnika-ja” című könyvet és felolvasott belőle a traktorosoknak arról, milyen óriási jelentősé-ge van az időben vég-zett tarlóhántásnak a termés további növelése szempontjából. Az ok-tatás eredménye hama-rosan meg is mutatko-zott: a traktorosok né-hány nap alatt mintegy 300 hektáryi területen végeztek el a tarlóhán-tást.

...Amikor késő este eltávoztunk a brigád-szállásról, a búzame-zők felett szárnyalt a harmonika hangja és a traktorosok messze cse-n-gő, vidám éneke.

L. Beszperen'co